

Mahjas Weesīs

Ar pascha wifuschehliga augsta Keisara wehleschanu.

26. gada-

gahjums.

Malfa ar pefuhitishanu par pasti:
 Ar Peelikumu: par gadu 2 r. 35 l.
 bes Peelikumu: par gadu 1 " 60 "
 Ar Peelikumu: par 1/2 gadu 1 " 25 "
 bes Peelikumu: par 1/2 gadu — " 85 "

Malfa bes pefuhitishanas Nigā:
 Ar Peelikumu: par gadu 1 r. 75 l.
 bes Peelikumu: par gadu 1 " — "
 Ar Peelikumu: par 1/2 gadu — " 90 "
 bes Peelikumu: par 1/2 gadu — " 55 "

Mahjas Weesīs isnahki weenreis pa nedeku.

Mahjas Weesīs teek istsot festdeenaam
no plks. 10 fahlot.

Malfa par fludinashanu:
par weenab flejas inmallu raijin (Petit)-
rindu, jeb to weetu, so taha rinda eeneim,
malfa 8 lap.

Medalzija un ekspedizijs Nigā,
Ernst Plates bilshu- un grahmatu-dru-
katawā un burtu-leetuvē pee Pehtera
basnizas.

„Mahjas Weesīs“ lihds ar Peelikumu,

jau 27. gada-gahjumu nahloščā 1882. gadā sahldams, isnahks tahdā paschā leelumā, lai lihds schim un pasneegs sawā weegli saprota mā waloda wajadfigahs finas un pahrspreedumus, pamahžidamus slahstus un padomus, gubribas graudinus un jauntribas seedinus.

„Mahjas Weesīs“ malfa:

Ar pefuhitishanu par pasti:

Ar Peelikumu par gadu	2 rbl. 35 lap.
Bes " " " pusgadu	1 " 60 "
Ar " " " pusgadu	1 " 25 "
Bes " " " " "	— " 85 "

Bes pefuhitishanas:

Ar Peelikumu par gadu	1 rbl. 75 sap.
Bes " " " " "	1 " — "
Ar " " " pusgadu	— " 90 "
Bes " " " " "	— " 55 "

„Mahjas Weesa“ apstelleschanaas teek pretim nemitas schahdās weetas:

Nigā: manā drukatawā un Latweeschu grahmatu-bodē pee Pehtera bas-
nizas; Kaptein Iga grahmatu-bodē leelā Lehnian-eelā Nr. 10 un Irbit
Iga grahmatu-bodē Daugavmalā.

Peterburgas Ahr-Nigā Kalku-eelā Nr. 10, Buhjischi Gedert Iga grah-
matu-bodē; Luhš Iga wihnusi leelā Alefander-eelā Nr. 111; Rantina
Igs sawā wihnusi leelā Alefander-eelā pee Beresowa pirts; Schulš
Igs sawā bodē pee leelā pumpja.

Pahrdaugawā pee Stabuši Iga pretim Holma fabrikai; Grundmann Iga
wihnusi Jelg. Ahr-Nigā leelā eelā Nr. 9 un Altberg Iga grahm.-bodē
Jelg. Ahr-Nigā leelā eelā Nr. 11.

Ahgelskalnā Hanskenewihs Igs sawā bodē, Kalnzeema-eelā.

Ilgezemā: Rodin un Bafilij Belalow Igu pahrdotawās.

Sarkandaugawā: Rieplen l. sawā botē; Klaw Idse sawā andeles-weeta.

Jehfis: tirgotaja Peterson Iga bodē, Leepin Iga grahm.-bodē un Grahvel
Iga pahrdotawā.

Walmeera: E. G. Trej Iga grahmatu-bodē.

Waltā: M. Andolff un Paulin II. grahmatu-bodes.

Rujenē: I. Alksne Iga grahmatu-bodē.

Jelgawā: H. Allunau un Besthorn Igu grahmatu-bodes.

Kuldīgā: Besthorn Iga grahmatu-bodē.

Leepajā: R. Buhze Iga grahmatu-bodē.

Wentspili: M. Ries Iga grahmatu-bodē.

Bauskā: J. Salleneek Iga grahm.-bodē.

Talsos: tirgotajs Simsen Igs sawā grahmatu-bodē.

Jaunjelgawā: A. Schwabe Iga grahmatu-bodē.

Dabultōs: Gaerte Iga apteekī.

Been. muischturus, mahzitajus, muischās-lungus, skolotajus, pagastis
preelfschneelus un jitus Latweeschu tautas draugus loti uslubdsam, tāpat
laibds schim, ari turpmak ar sawu palihdsbu laudim pee „Mahj. Weesa“
apstelleschanaas ne-atrautees.

Kas 10 eksemplarus us weenu adresi apstelle, tas dabuhs weenpadsmito eksemplaru par welti pefuhititu.

Ernst Plates, „Mahjas Weesa“ atbildoschais redaktors un ihsachneels.

Jannakahs finas.

Laušchu-flaitishanas deena, 29. Dezembri,
wajadfigahs un tadehk wifem wajag sahkt us
to sagatavotees. Lai flaitishanas darbs ahtri
etelu us preelfchu, buhtu jawehlahs, ka latris kor-
eka ihretajs jaw eepreefsch usrafstītu wifas wa-
pfigahs finas par sawa kortela eedishwotajeem.
Itgahdinashanas deht te wehl reis peeminam,
ahdas finas par latru personu usdodamas:

- 1) Krustits wahrods un familijas wahrods?
- 2) Waj wihteris jeb feewheetis?
- 3) Bezums (j. gadu un mehneschu?),
- 4) Waj prezets jeb
nerezets, jeb atrainis, jeb schirkis?
- 5) Waj
intertizigs, jeb reformats, jeb greeku-pareiftizigs,
jeb weentizigs, jeb katolis, jeb israelits, jeb
rasolniks, jeb pee lahdas zitas tizibas peede-
rederofchs?
- 6) Tautiba (waj Kreews, Wah-
heetis, Latweetis, Igauns, schibds jeb pee kuras
itas tautibas peederofchs?)
- 7) Runas waloda

(waj kreewisla, wahzisla, latwiska, igau-
nissla, schibdisla jeb kura zita?) 8) Waj
mahl lasht ween, jeb lasht un rakstīht, jeb
nemahks nedēs lasht, nedēs rakstīht? 9) Swari-
gakais amats jeb weikals un ari fahnu darbi,
kas ar pelnu saweenoti.) 10) Pastahwigais
dsīhwoklis (waj Nigā, Jelgawā, jeb kura zita
pilsfehtā, muischās jeb pagastā). 11) Skur latris
peerakstīts (guberna, pilsfehtas olladi jeb pagastī).
12) Waj redzīgs waj aks; un ja ir aks,
tad waj tahds no dīsimshanas jeb wehlak
palizis. 13) Waj naw kurlmehms? 14) Waj
naw prahā južis; un ja tahds ir, waj jaw no
dīsimshanas jeb wehlak palizis.

No latra kortela flaitishanas deenas rihiā
ir minetās finas usdodamas par tahm personahm,
kas nakti preelfsch tam (t. i. no 28. us 29.
Dezembri) pawadijuschi minetā korteli, ween-
alga kur winu pastahwigais dsīhwoklis. Tadehk
kāram kortela fāimneelam ja eespehjams, jaw wa-
karu preelfsch flaitishanas deenas ja-usrakšia wifas

wajadfigahs finas, lai otrā rihtā waretu skai-
titajeem wifū ahtri istsot.

Tirkus leetā. No Rigas andeles amata teek
finams darits, la 29. Dezembri lausku flai-
tishanas deht ehdamu leetu tirkus tiks aiklahtis
ap pulksten 10 preelfsch pusdeenas un flehgts
pulksten 3 vēz pusdeenas.

Wišpahriga Rigas wehleschanas komiteja,
sem M. v. Tunzelmann lunga wadischanas,
usajina zaur awishu fludinajumu Rigas weh-
letajus, kas gribetu peeteikt kandidatus preelfsch
pilsfehtas domes, lai tahdu peeteifikshani i-
darot ne wehlak la 2. Janvari 1882. gadā
pee komitejas preelfschneeka leelā Smilshu-eelā
Nr. 27.

Leepajas maspilsonis Klahws Ustinsch da-
bujis atlauju, istsot jaunu nedekas lapu sem
wahrda „Latweetis.“

Berline. Jaungada farumā Wahzijas kei-
sars isteizis žeribas, la Cītopas meers buhschot

Geschäfes sinas.

No Widsemes gubernas pahriwaldes teek
apakſchejais no Keisara Majestetos Visaugstaki
dots Manifests, wifem finams darits:

No Deewa scheblastibas

Mehs Aleksanders Treschais,

wisu Kreewu Keisars un Patwaldneels,
Potu Lehninfch, Somusemes Leelfirsts
u. t. pr., u. t. pr., u. t. pr.,
daram wiseem Saiveem usfizameem pawalstneekem
finamu:

Wina Keisarisska Augstiba Muhsu dandsmih
Iotais Brablis, Leelvirsis Pahwel Alek sandro-
witsch un Wina Keisarisskas Augstibas, Leel-
virsti Dimitri Konstantinowitsch un Michail
Michailowitsch, sawu pilngadibu fasneeguschi,
swehtas basnizas vrekschā un sem karoga, Muhsu
lahtbuhfchana, ir swehti nolikuschi svehrestibu,
kalpot Mums un Walstei.

Winus us Wirku no ſchi laika ſahdamahs til
ſvarigas un plafchas dſihwesgaitas ſwehtidami,
Mehs pazefam ar nefatribzinamu tijibu ſirſnigas
luhgſchanas pec Bifaugſtaka, ka wirſch Wirus
us wifem dſihwes gekeem zaur guðribas un
taifnibas dahwanu ſwehtitu un ſtiprinatu, Muhsu
krona un tehwijas ſlawai un warai par pa-
augſtinaſchanu. Mehs efam ſtipri pahrlezzinati,
ka Muhsu mißlotee, uſtizamee pawalſteeki ween-
prahrtigi ar ſchibm Muhsu luhgſchanahm preekſch
Wineem ſaweenos ar ſirſnibu un padewibū,
kas arweenu Muhsu ſiedi ar iſtu preeku
pildijufchas.

Dots Gatschinā, 26. Novembri pēbz Kristus
peedsimšanas 1881., bet Muhsu waldibas
pirmā gādā.

Originals no Wina Keisara Majestetis Pascha rola
paralititit:

„Alefanders“.

(Widſ. gub. atw.)

Atsfats uſ 1881. gadu.

Schini pagahjuſchā 1881. gadā bijuſchi dauds ſwarigu un deemscheļl ari dauds nelaimigu atgadijumu. Sahlſim ar ſawu plascho tehwiju Kreewiju.

Kam nebuhs atminams 1. Merza breesmu
darbs, kas neveen fatrihzinaja wiſu Kreewijū,
bet istrauzeja wiſu iſglībtotu paſauli. Kas
žvehtu to aismirſt?! Katra uſtizama pawalstneka
ſirdi ſagrabj ne-iffakams iħgħums pret teem
negħligeem walſis noseednekeem, kas faru
besdeewigo roku pażebħiſchi pret fwaibita augħta
Semestehwa ſwēħto d-iħbi.

Muhfu augsta Runga un Keisara Majestetes, Aleksandera Trescha Wisangstakais manifestis no 1. Merza pasludinaja: Deewam pehz fowa ne-isdibinajama prahta ir patizis, Kreeviju pemeleht ar breesmigu liltena lehmumu un aizinaht winas Qabdari, winas Rungu un Keisaru Aleksandru II. peepeschi vee fewis. Wijnch krita zaur fleykawu besdeewigo roku, kuri wairak reisu ir mehgjinajuschi ar faweeem fleykawigeem noduleem usbrukt Wina dahrgai dshwibai. Wintihloja pehz schihs til loti dahrgabs dshwibas, tapehz la wini tanī eraudsija apfargaschanu un drofchummi preeskch Kreevijas leeluma un Kreewutautas labklahschanahs. Deewa prahta ne-isdibinajameemi nolehmumeem padodamees un vee Wisangstaka lubgfschanas preeskch Sawa Tehwa slaidrahs dwehfseles meera subtidami, Mehs fabpjani us Kreewu Keisara-walsts un tahs ar winu faweenotahs Polu lehnina-walsts un Pinu leelfirsta-walsts troni, kas no Muhfu Preeskch-gabjejem us Mumus nahzis. Mehs usnemamees

to Mum's no Deewa usslikto gruhlo nastu, si-
pri pa laudamees us Wina wiswareno valihdsibu.
Lai Win'sch Muhsu darbu preeksch Muhsu dauds-
mihlotahs tehwijsas labklahschanahs svehti un
lai Win'sch Muhsu svektus Muhsu ustizamo
pawalstneeku laimes ustainischanai par labu
wada.

Muhfu Tehwam preeskch Deewa ta Wisaug-
staka dotahs svehtahs swchrestibas atjaunodami
un pehz Muhfu preeskchgahjeju usdewuma Muhfu
wifū džihvi isleetadami preeskch Krewijas lab-
lahschanahs, waras un flawas, Mehs Sawus
ustizamos pawalstneelus usaizinam, lai sawas
luhgfschanas ar Muhfu luhgfschanahm preeskch
Wisaugstaka altara faweno un pawehlam wifem
Saweem ustizameem pawalstneekem, lai wini
Mums un Muhfu Tronamantineekem, wina
Keisariskai Augstbai Besarewitscham, Leelfirstam
Nikolajam Alekhandrowitscham ustizibas svehre-
stibu svehre.

Tahtak „Waldibas Wehstnesi“ tīka iſſludināts
ſchahds Wisaugſtakais manifeſts, no kura ihpafchi
veeminamas ſchahdas weetas: 1) Ja Mums ga-
ditos agraki nomiri, eekam Muhsu mihiſtaiſis
Dehls un Tronamantineeks ſafneedſis likumā
nofazito Neifara pilngadibas wezumu, tad lihds
Wina pilngadibai par walſts un taħs ar wiñu
neſchlikrami, faweenotahs Polu ſemes un Somu
ſemes regentu (waldoni) top eezeiſts Muhsu mihiſ-
taiſis Brahlis, Leelſtſts Vladimirs Alekſan-
drowiſchs. 2) Ja Wisaugſtakam patiktu, pehz
Muhsu nahwes ari Muhsu pirmiſtimuſcho Dehlu
preekſch pilngadibas ſafneegħchanas pee, ſewiſ
aizinabt un tad pehz tam pehz tronamantoscha-
nas likuma Muhsu otrais Dehls buhs troni
eenehmis, tad Muhsu loti mihiſtaiſis Brahlam
Leelſtſtam Vladimiram Alekſandrowiſcham tapat
japaleek par walſts regentu lihds ſcha Muhsu
otra Dehla pilngadibas ſafneegħchanai. 3) Wifos
ſcha manifeſta 1. un 2. punkti minetds atgadi-
juſds aibildniba preekſch Muhsu pirmiſtimuſcho
Dehla un Muhsu ziteem Behrneem lihds latra
pilngadibai peeder wiſa ſpehlā un plaschiħā, ka
likums to noſaka, Muhsu loti mihiſtaiſis Lau-
latai draudsenei, Neifareenes Majestetei Marijai
Teodorownai. Muhsu ſcho gribu un nodomu
par walſts waltoniбу, Muhsu Tronamantineeka
nepiſlribas laikā, iſfazidami un paſſludinadami,
Mehs, iſ godbihijsbas pret Muhsu tehwijas liku-
meem, ečam novehrfuſchi laikā latru ſħanbi-
ſchanos ſħini finā. Mehls luħdamees Wisaugſtako, iai
Wiñſch Muhs ſweħtitu pastahwigā
ruhypbā par taħs Mums no Deewa uſtizetabs
walſts wairoſchanu, labu eegroſiſchanu, waru
un iekkliks ħeċċaus!

Drihs vēbz s̄cheem swarigeem walſts atgadi-
jumeem fabkabs ifsmelleshana un leela vrahwa
pret nelaika angsta Seneslehwa ſleplawahm,
pret walſts negehligeem noseedsneekem. Bee if-
melleshanas ifrahdiyahs noseedsneelu launee
zenteeni, apgahſt walſts kahrtibu u. t. pr. Sa-
kerkee noseedsneeki dabuja fawu pelnito fodu.
Sawā laikā deesgan plaschi par ſcho noseedsneeku
prahwu un winu nosodifchanu ſinots, ta ka ne-
atrodam par wajadfigu, wehl teijs plaschi par
tami runaht. Bar ziteem eewehrojameem noti-
kumeem Kreewijja tunajot japeemin ekspedizija
pret Tekinzeem, kas ar to beidsahs, ka Tekinji
tika apmeerinati un wini padewahs Kreewijjas
wirswaldbai. ſcho darbu ifdaritajs bija pa-
ſibſtamais kara-waronis Skobelewſ.

Tā kahdus wahdus par muhsu plascho teh-wiju Kreeviju fazijschi, greefīmēes us muhsu dīmteni Baltiju. Vispirms japecmin kahds leelaks nelaimes atgadijumsē, kā ūwā laiā

daschas Kreevijas pilsfehtas tika peemekletas no leeleem uguns-grehkeem (pa datai no noseeds-neku tokas peelikti), ta ari Rīgas pilsfehta dabuja peedishwot leelu ugungsrehku. Par muhsu laikarafsteem runajot, ihfumā jaopeemin, ka fchini gada diwi laikraksti „Teesas Wehstnesis“ un „Latweeschu Tautas beedris“ fawu gaitu bei-guſchi. Par ahrsemehm runasim nahkofschā gadā.

Weza gada no ūweem miileem laftajem atwadidamees usfauzam: Us ūfāredsefchanos jaunajā gadā! Redakcija.

Rīgas Latv. labd. beeidribas komiteja, us
meitu-skolas kuratorijas preeksfchā līkschanu, no-
spreeda: nahlofchā Janvarī Latweeschu meitu-
skolā atveht trefcho (augstskolo) klasī. Skolas
nauda schini klasē ir 12 rubl. par pušgabu
(diwās apakfchējās klasēs — 6 un 9 rubl.).
— Lihdsfchinigais meitu-skolas preeksfchneels un
skolotajs P. Silina lgs ar gada beigahm at-
stahjahs no amata.

Pilssehtas gimnasiā fchonedek atlaida fchah-
dus abiturientus: gimnasiālnodā: Aleksandru
baronu Uegküll-Güldenband ar Nr. 1; realno-
dā: Kahlri Pīnk ar Nr. 1 cum laude,
Kahlri Skribanowiz, Stefanu Sutozki un An-
dreju Wankowicz ar Nr. 1, Johann Bräutigam,
Juliju Heinzel, Pauli Mertens, Juliju Neumann,
Aleksandru Osoling, Edmundu Przeciszewski,
Kahlri Taurit un Antonu Lechno-Wajutinski ar
Nr. 2. Bes tam ari diwus eksternus: Hermannu
Kastena un Friedrichu v. Hertzberg.

Torgi. 7. Janvari Megas bahriku teesâ tilde
paheđoti wairakfolischanâ schahdi, nel. kaufma-
nim (E. N. Pfab peederoschi nami:

- a) Marstal-eelā spihwojama ehkā ar pol. num 56, 57 un 58 (adr. num. 19). b) Minstrejaš eelā spihkeris ar pol. num. 97 (adr. num. 7). c) starp Lehninu un Nibśina eelahu spihkeris ar pol. num. 58. d) Pihtetu eelā spihkeris ar pol. num. 33. e) Zahna eelā spihkeris ar pol. num. 185 (adr. num. 3). f) Skahru-eelā spihkeris ar pol. num. 249 (adr. num. 15). g) Münsterejaš un Pusta eelā spihkeri ar pol. num. 107 un 112. h) Skolas eelā trihs lopā efoičhi spihkeri ar pol. num 90 A, B, C. i) Ahpus agrakeem Kahrtewahrteem, 2. ambaru lihnijā, ambaris ar pol. num. 21.

Tani paschā deenā un turpat pahedos wai
rakfolishhanā weenu, no J. H. Luchtā, us A.
A. Grusdinska wahedu israfslitu un us immo
bilijabm Nr. 194 un 188 Cermelina muisjħa
ingrofeeretu obligazzju, 10.000 rubt. weħribbā

Semkopibas kalenderis. Sem schahda wirs rafsta mums veenabzis schahds raksts. Ni „Ziegler un beedra“ kgeom Riga, Kalku eelā 6 ir isdots kalenderis, lo labi waretu nosault par semkopibas kalenderi un tapebz semkopieem par derigu ewehlejams. Mineta firma (andeles weeta scho fawu kalenderi latram par welti isdala un ja wajadfigs, ari par welti pefsuhta. Ven kalendera faturu runajot jasaka, ka wispiru atrodam sinamas kalendera sinas, tad ibsu, de skaidri saprotamu apialstu no semkopibas mo schinahm un riheem, kas jo wairak sche us fe mehm teek leetoti; turklaht daschadi leezibas cahti kas Ziegler un beedra kgeom pefsuhtiti par no schinahm, kuras pee wineem pirkas. Tad vel kalendera faturā atrodam ewehrojamas sin par supersofsatu leetaschanu un pirkchanu, sin al kahdas pehz muhsu domahm reti kur zitut tel semnekeem pasneegtas. Pee schihm sinahm par flejabs vahrsflats par swarigakem darbeem, tot semkopim darami daschadōs mehneschōs meschā un laukā, mahjā un fehtā. Tad wehl Widsemes

un Kursemes linu tirgi, Juuhdu swiehtku deenabs
un daschadi apraksti un padomi preefch semko-
pibas, luru sinafchana katram eewehrojama un
no kurahm ihpaschi peeminams raktis par telu
audsinafchanu. Maw jaschaubahs, ka fchis ka-
lenderis atradihs preefrischani pee semkopjeem
un tee par to sawu patezibuu nelcegs Ziegler
un beedra fungem.

Rahds wahrds pee Latweescheem nahkofschà louschu-skaitischanas leetä. Nahkofchu ott-deenu 29. Dezembri buhs wifa Baltijā un ari Rīga lauschu-skaitischana! Lauschu-skaitischanas mehds notikt latrā attihstītā semē reis pa 15 libds 20 un wairak gadeem. Lāndis (masak attihstīce) mehds arweenu loti ne-ustīzigi skaitice us lauschu skaitischanaibm; wini weltigi baidahs, kā lauschu-skaitischanas noteekot jaunu nodošanu dēbt. Bet tas nebuh tā naw. Lauschu-skaitischana schini sīnā pawisam beswainiga un nebuh naw no winas jaboīdahs. Schīhm wiespahrigahm skaitischanaibm ir dauds swarigu sīnisku mehēku — un ir weens no swarigaleem statistikas usdewumeem, jo statistika ir ihpachī la sīniba, kura nodarbojahs ar daschadu is zil-welu fādīshwes nemtu skaitku salihdsnašchanu; kā, par peemehru, pēbz tautibahm, tizibahm, ieglihtibas, bagatibas u. t. p. Tas wifs ir statistikas darba-lauks. Ta tāhdai schai lauschu-skaitischanaibm ir libdīgi usdewumi. Winai ja-sawahē mums skaidras finas zīk pee mums vīhīrischku, zīk fewischku, tāhdā wezumā, tāhdā tizibā, pee tāhdas tautibas, tāhdī un zīk pee mums amatneekli; zīk tāhdu, kas wehl neprot laſīt jeb rakstīt, zīk allu, zīk prahā juķuschu u. t. t. Wīfas schīhs finas gaidam no nahkofchos lauschu-skaitischanas, lai waretu atjaunot statistiku jauneem ar pateesibu wairak fāskanofschēm skaitīem, jo dīshvē wifs eet us preekschu un no wifahm puschni isplehshahs. Muhsu Wahzeeschi leek loti dauds swara no šo lauschu-skaitischanaibm, kā to waram saprast is winu paschu wahrdeem. Par peemehru sveht-beenas (20. Dezembri) skaititaju sapulzē Jona-tana beedribas ruhmēs weens is kwartala komi-jejas loželsteem teiza, kā „schī lauschu-skaiti-chana eʃot loti, loti swariga, to mehs tagad pametam, to mehs nekad wairs nepanahksim.“ Mehs nu gan negribetu peekrist tabm domahm, kā wifa schī lauschu-skaitischana isdomata, lai Wahzeeschi waretu tagadejos apstākļus isleetaht iev par labu, lai fānu (Wahzeeschu) skaitlu wairotu. Barbuht ari tik tādehl dauds Baltijas Newahzeeschi issazījuſchi domas, kā wifa schī lauschu-skaitischana eʃot tikai Wahzeeschu politisks is-

Kur wajadsetu drofchi ar jauku, tihru firds
ipsinu taifnigi leezinah: „es esmu Latweetis,
atweeschu waloda ir mana mahtes waloda, to
e wißwairak mihlu un zeenu.“ Un kà gan
schds waretu faultees par zitas tautas lozelli,
nea wina tehwis un mahte. Wahzeescheem zi-
talas wehleßchanahs. Pebz winu domahm fatrs
we peederecht pee tautas, pee kuras wehlahs, un pee
tais tautibas, kurai winsch tuwojahs jaunt fa-
diboi un attihstischanos. Nemaf ne-esot jasla-
habs us dsumumu un tautu, pee kuras wezaki
peeder.

Tà tad pebz muhsu Wahzeeschu domahm, pebz winu prinzipa latrē par peemehru Latweetis, kürsch Wahzu skolu baudijis, Wahzu skolā attihstijees, starp Wahzeescheem dñshwojis, tam nemas newajagot skaititees, ka winsch peeder gitai ziltei, gitai tautu schķirai, tam nemas wairē newajaga atmineht, ka winsch no dñsimuma Latweetis, ka wina tehwē, mahte Latweeschi, to wiſu winsch war peemirst, un pebz Wahzeeschu domahm droschi un bes nosarkschanas, bes wiſa kauna teikt: „Es ne-efmu Latweetis, es efmu Wahzeetis!“ Pebz Wahzeeschu domahm tahdōs atgadijumōs, kür tehwē, mahte Latweeschi, is behrneem weeni dabujuschi Wahzu skolu, starp Wahzeescheem dñshwojuschi un attihstijuschees, teem wajadsetu faultees par Wahzeescheem, tee oti dabujuschi Kreewu skolu, starp Kreeweem isauguschi, tee tuhlin war pēskaititees par Kreeweem. Latweeschu skolu, kür Latweeschu jaunekli un jounekles waretu pilnigi attihstitees un iſglīhtotees, mums ihpaschi Rīga naw (jo muhsu tagadejee pilſfehtas weetneeki Rīga un ari gitur to naw arsinuschi ne par wajadfigu, ne par derigu — gahdaht par Latweeschu skolu zelschanu); tà tad waretu iſgaditees, ka dauds fāimēs nepaliktu ar laiku, isnemot wezakus, neweena Latweescha, jo behrni (buhtu) pahrwehrtuschees gan par Wahzeescheem, gan par Kreeweem. Lai Deews paſarga Latweeschus no tahdeem politiskeem tihkleem! Waj taħs pareiſas domas, waj wiſi zilwelki tà domā jeb muhsu Baltijas Wahzeeschī ween, par to lai spreesch latrē prāhtigs pats! Ko gan laba waram gaidiht, lahdas pateefas finas fmelt no lauschu skaitischanas, kura dibinajahs us tahdahm nedabiskahm, pretlogiskahm pamata domahm? Lè tuhlin redsam, ka us tahdu wiſi panahktee skaitli, tai swarigakā jautajumā — tautibas jautajumā — bubs pawifam greift un famaisti. Lai tad nu mehs Latweeschi nelaujamees fajauktees no tahdahm nelogiskahm, ne pateefahm domahm un iſskaidtojumeem, ar kuerahm muhs grib apmulfināht. Ja mehs tahdahm runahm bes apdomas aklī klausīsim, tad war gaditees negaidditas leetas. Tà par peemehru Rīga (tapat wiſas zitās Latwijas pilſfehtas) war gaditees, ka lauschu skaitischana usrahda Latweeschu skaitli pawifam masu, Wahzeeschu un Kreewu dauds leelaku, ka winsch pateefibā. Us tahdu wiſi us preefeschu luhlotu Wahzeeschī wehl masak eewehyrot Latweeschu wajadfibas, dibinabamees us to, ka winu un Wahzeeschu tik dauds, lai nu ar' gan pateefibā tas buhtu otradi.

Tà tad, Latweeschi, dascha Juhfu weegsprah-tigà wehleschanahs, isdotees par Wahzeefcheem, waretu dauds skahdebt Juhfu tauteefcheem.
Tadeht wehl reis usazinajam wifus Latweeschus buht nopeetnakeem un apdomigaleem pee nahlofcheem wišpahrigem darbeem: pee lauschu skattishanas, pee pilſeftas weetneeku wehleschanas u. t. j. pr. Kursch Latweetis no dsi-muma, lai droſchi strahda sawu tauteefchu labà; lai wiheischki isturahs pret wifahm apmulsina-fchanahm. Lai droſchi faka: „Es efmu Latweetis,” lai winsch buhtu Wahzu ieb Kreewu skolà audſis un attibstjees, lai buhtu starp
Pewunum ieb Tacuueem dſhmatiis.

Es pats esmu Kreewu skolás no semakas libds angstakai mahzijees un attihstijees, starp Kree- weem ween wairak dñshwojis; apradis, fa-audsis ar winu eerafscham un walodu — tomehr ne muhscham neteikschu, fa esmu Kreews, ne tadehk fa Kreewus nemibleju (Latweeschi ar Kreeweem ar- weenu draudsigi dñshwo) — bet tadehk, fa es dñsimis Latweetis, fa sawu Latweeschi dñsimumu

zeenu, fa mans tehws, mana mahte — Latweeschi, fa Latweeschi waloda — mana mahtes waloda, kuru zeenu kapat fa Kreewu jeb Frantschu un ar' ne til tadehlt, fa wina mana mahtes waloda, het ir tadehlt, fa wina ir bagata un zeenijama waloda.

Ari weens no lauschu flaititajeem buhdams,
atlauju schihs rindinas Latweeschu, la ari
wifu flaititaju laipnai ewehrofchanai.

Maffles.

No Dubultseem. Nakti no 11. us 12. Dzembri plst. 3 tika Dubultneeki trauzeti no meega zaur uguns-grechku. Uguns tika pama-nita G. H. kga restorazijā wirs behnina. Ah-trumā zaur Dubultu naktswaktneekem un no dselsszela stanžijas, kā arī no komisjara Feld-mann funga tika uguns-grechks išsnrots; tā tad Dubultu brihwprahrtigeem uguns-dschefi ar sprizehm wareja iħstā laikā flakt buht. Bet posis un bailes bija leelas, jo apakfch un augħfch iſtabas bija pilnas ar duhmeem un nepanefamu fmazedamu twaiku, ta' ka no eefahkuma newareja nekahdā wiħse ar sprizi pec uguns peckluht. Peħz ne-ilgeem puhslineem iſdewahs jumta zaurumu iſġiżt un par laimi tanī weetā, kur uguns pilnās leesmās dedsa. Uguns tika drisħumā man-nofchi apflabpet, bet zaur jumtu nebix ees-pħaż-żams to pilnigi apdseħħi; tadehk tika aħra at-rodoxhahs trepu durwihs atpleħħtas, ja furabin wareja us behnina u stilt; bet te' bija gandriffs neħħiwarami gruhts darbs us augħfu tilt, jo wijs fħauri eedalitais trepjū gangis, kā arī augħċha, prekejx-istabina bija pilna ar til ne-panefamu twaiku un duhmeem, ja pirmajee augħċha għajneji tuħlin atpaket streipuloja un gan-driħs bes farmanas gar ħemi noxtira; tomeħha daschi drofthee uguns-dschefi raphus, ar dseħ-sħamo truhbu, augħħup u swillahs un us weħ-devu libspami degoscho weetu fas-needsa, tā' tad-peħz stundas laika uguns bija pilnigi apdseħħfa. Bet zaur ko bija uguns iżżeħlees? Waj zaur flursteni jeb bleka truhbah? Ne! Waj zaur zitru kahdu ne-usmanib? Ne! Augħċha us behnina tika atrastas reebigas leetā: madrazes, weġi krehfli un krahmji, fatihstati lamoli no weż-zeem griħdas dekkem, stiernahda u. t. pr., wijs falaistits ar petroleju.

Ar uguni ir zaurdēguſe augſchejā grīdā un ſchķehſbalkis, bet tadeht kā ūtarpā bija pildīta ar sahgu ūtaidahm un fmīstīm, nebija tai ecfpeh-jams, ahtrumā tahlaki iſplahtītēs. No 2 mā-drazeem tilki masas apdegusčas atleekas atra-dahs, kuras bija pilnīgi ar petroleju ūalaistītās, tapat kā arī ūtnas abda un teipiku ūamoli bija petrolejā kā cemehrkti. Ūifas ūchīhs preti leeginamas weelas tilka tuhlin Rīgas brugu ūefai ūefuhtītās un uz tāhs pauehli mineto restorantu un 2 ūeepeefchus apzītingia.

Bet nu Juhs, laipnee ugunsdsehfeji, waj efat
fawu peenahkumu rikti garijuschi? Waj efat
rahdijuschi kriстиgu mihlestibu un schehlastibu fa-
weem tuwaleem? Efat gan! Juhs efat israh-
wuschi nahburgus is nabadstbas un posta; jo
kad nebuhtu bijis eespehjams uguni nodsehst,
tad ari wairak nahburgu mahjas buhtu krim-
fchas ugunij par laupijumu un tee buhtu pa-
likuschi nabagi un bes pajumta, jo winu mah-
jas, no surahm tee pahreel, now apdrofchina-
tas pret uguni. Tapebz turatees zeeti koya
fawà jaukà, mihlestibas pilna beedribà! Neschan-
batees, bet turatees zeeti wihrs pee wihra! Mi-
minatees to dahrgo, Iaimigako stundu isgahju-
schà wasarà juhrmalà, kad zeen. gubernators
un daschi angsti lungi Tums sprauda lawru un
osola lapahim wihtu fudraba goda-fishmi pee

Kruhtim par usgihtigu 5 gadu deeneschanu. Altnatees to flaveno, waronigo darbu, kuru Juhs isdarijat scho pawafaru Merza mehnefi yee E. Fr. Iga mahjas degschanas, kur uguns bija leelä mehrä isplatijsfehs un Juhs to faswaldijat. Mans nodoms jnaw Juhs flaweht, bet teikchu tik tos wahedus, turus uguns-apdroschinaschanas agenti runaja: „Mehs efam wairak simtu weetas redsejufchi un pahrmeklejuschi, kur ugungsrehks ir vlosijees, bet to mehs wehl ne-efam redsejufchi ka tur, kur uguns tik leelä mehrä ir isplatijsfehs, wehl ir eespehjams dschst.“ Stl. J.

Gtl. 3.

Ugunsgrēkli. Zīga, f. St. u. L." ussfaita no 4. Oktobra lībds 16. Dezembram 17 ugunsgrēkus Tehrbatas kreisē, no kureem domajām, ka tie zehlūschees jaur tihšču uguns peelikšchanu. Jaun teem efot notizis wairak nekā par 200,000 rbl. skahdes. Polīzijas īpēhki tur efot pāvīsam nepeeteekoschi.

Daschi Jaun-Gulbenes saimneeki bija gree-
suschees pee eelkchleetu ministra lunga, schehlo-
damees, ka muischas ihpfachneeks wiaeem semi
pahrdewis par pahral angstu zenu. Tagad
„Rig. Ztga“ dabujuſe finaht, ka winu schehlo-
fchanahs, ka bes pamata efoſcha, aſtahta ne-
cewehrota. Pee tam ſchi Zeitunga laipni at-
gahdina Latweefchu laikrakſteem, lai ari wini
ſcho leetu paſinotu ſaiveem laſitajeem. Zahda
laipniba pawijam neweeta, jo Latweefchu laik-
rakſti — wiſmasakais winu leelaka data —
nemehds fawas ažis aifmirlſchekht ne preeſch
ka hdeem faſdihwes jautajumeeem.

Mas-Salaze. Rā mums īno, tad Mas-Salaze braudses, Waltenberga Līhtschi skolas ūločotajs, Jahnis Ramat l. 29. Novembri svehetiņa sāwu 25 gādu jubileju.

Appes pagasta uguns-beedribas statuti 21.
Novembri no eelschleetu ministerijas apstiprinati.

Par Lehdurgas til wehl preeksch kahdeem 10
gadeem (t. i. 1871. gadā) pazehluschos pasch-
apsinigako Latweeschu fadishwi rakstiju „M.
W.“ № 46 ū. g., kur lihds ar zitu peemi-
neju, ka zaut ūcheenes kreetna pagastskolotaja,
J. Wihstuž kga fazensibu te zehlusehs tā no-
faultā „Merķeta dseedataju beedriba,” kas ari
sem wina preekschneebas slahwejuſe. Naksta
beigās weblejos, lai kopā ar ziteem, J. Wihstuž
īgs, kā ūcheenes kreetns un uſtizams skolotajs,
ari tai te iſ minetahs dseedataju beedribas di-
binatai „Latweeschu labdarischanas beedribai”
ihſti par labu ari jo projam darbotoſ. Us to
nu ir J. Wihstuž īgs „M. W.“ № 48 ū.
g. atfauzees, ka winam Lehdurgas „fazensigas
fadishwes” deht ūchahda flawa nepeenahkotees,
jo winam 1871. gadā te us dīshwi apmetotees,
jaw eſot dseedataju beedriba pilnā darbā preek-
schā atraduſees. Bet es jaw nerakstiju pgar ūto
dseedataju beedribu, kas preeksch wina te bijuſe,
es peemineju „Merķeta dseedataju beedribu,” jo
ta winam preekschā atrodoscha dseedataju bee-
driba us wina preekschlikumu ūcho wahrdū pree-
nehma un papildinajahs ar wehl dauds ziteem
beedreem, zaur ū nu bij beedribas mehrkus
wairak eespehjams weizināht. Ka ar Latwee-
schu gara dīshwi Lehdurgā preeksch J. Wihstuž
īga nestahweja wiſ til augsti, to peerahda ari
kahds no G. R. kga „Balt. Wehſt.” 1871.
gadā peesuhtits rakſis, kura loti plaschi ūche-
lojahs par Lehdurgas kluſo, ne-attihſito fadishwi.
Iſ wiſ ūcha til redsams, ka es ne-eſmu wiſ
netaisnibū rakſtijis, bet J. Wihstuž īgs tilai
no paſemibas juhſmahm aſnemts, prei mani
augſchā minetā „M. W.“ numurā atfauzees.

Bet kas pats pasemojahs, tas top pa-augustinats.
J. Wihstuz lgam ir Lehdurgā, kā pagastskolo-
tajam un pagastskolitweram, kā labdarischnas
beedribas dseedataju wadokam un zitu schihjs
beedribas darbu weizinatajam, ne wis masi no-
pelni. Lai noteek gods, kam gods peenahkahs.
Tomehr ari tas te wehl jaapeemin, kā Lehdurgas
Latveeschu fādfihwi us augstakeemi noluhleem si-
pri ween zilajuschi ari Aljaschu Bahterneku un
Strulu mahju kreetnee fainmeeki, Nosit lgi, tah-
tak Lodes muishcas rentneeks R. Kaibe lgs un
schejeenes draudses-skolotajs A. Baltgail lgs,
kas te sawā laikā wišpirmais dseedataju rībko-
tajs un wadons bijis. Schejeenes labdarischna-
nas beedribas feeweschu starpā tagad uszīhtigi
un ar labeem panahsumeem darbojahs Nabas
pagastskolotaja Wihstuz lds, Lehdurgas draudses-
skolotaja Baltgail lds un schejeenes Kalna kro-
dīneksa un kaufmara Kaupin lds. Wehleja-
mees, kā schee zentigee spēkli schai beedribai ari
jo projam taptu ustureti, uz kā beedriba pate
kā dailsch pumpurs waķā raisitos, augligi un
spirgti raschotos — par godu un flauw uifai
Lehdurgas draudsei.

Seemas-fwehtfu laiks un atkal peenabzis, dauds fwezites taps aisdedsinatas, un gaifchā taps wiſas mahjās pa Latwieſchu ſemi. Wez̄s un jauns ap egliti ſtabwehs un ſchihſ gaifchahs fwezites uſluhlos waj nu lihgfmis, weenaldſigſ waj iſſamifis. Bija laiki, kur wehl gahrdā meegā ſnaudam, kur til Deewam un ziteem pahr ſewi likam waldiht un gahdaht; bet nu eham iſtrauzeti iſ ſchahda meega. Modri ſahlam tagad ſowas azis iſberfeht, dſihwi nemamees tagad kustetees un zentigi luſkojam jaunu gaifmā ſtaigaht. Par to lai preezaja- mees ſchinis ſeemas-fwehtföſ. Egliti tagad mehds ari lauku mahjās aisdedsinah; te ſtabw wezakū ar ſawem behrneem ap ſcho gaifcho koku. Kaut wini te ari mantotu lahdū jaunu pamudinaſchanu uſ kahrtigaku behrnu audſina- ſchanu. Behrni ir wezakū leelakā manta un augſtakā zeriba, kuru deht tee zihnahs un dſihwo; tad tee ſawus behrnuſ winu gara-barbibā wai- rak mahzifees poſicht, kopt un mihleht, tad tee ari wairak baudihs ſawu puhlinu labos auglus, tad teem paſchu mahjas, paſchu ſeme, taps par tahdu debeſi, ka tee neivehlefees wiſ no tahn, ſā no lahdahm behdu-eleſahm ſchirtees, bet tee tad alasch ſajutihſ, ka wehl par maſ dſih- wots, par maſ mihlets, tižets un zerets. Un neween pa mahjahm, bet ari ſkolās teek eglites aisdedsinatas, ap kuru ſpoſchumu jautree behrnu pulsini lihds ar ſawem ſkolotajeem ſalaſahs. Daſchas runas un daſchi padomi, kaſ ſihmejahs uſ wezakeem un behrneem un uſ ſwehtkeem pa- ſcheem, te top dſirdami. Bet es wehletos, ka ari ſkolotaji, kaſ tagad pee ſchahm gaifchahm eglitehm noſtahjuſchees, ſchoreis mantotu gai- ſchaku vraktu un ſtipraku gribu, pareiſi aifti un ſapraſt, ka laukſkolas jo projam uſſlatamas ne til ween ſā mahzifchanas weetas, bet jo wairak ſā audſinaſchanas eestahdes. Mahziba ir tilai lihdeſklis, ne wiſ mehrki; muhſu lauk- ſkolu mehrki lai ir — audſinaſchanas. Uſ to, ka laukſkolahm buhſ buht audſinaſchanas-wee- tahn, aiſrahda wiſpirms ſkolneeki paſchu; maſ no wineem ſafneeds mahzibas augſtako mehrki, bet wiſi war preelsch wiſa laba un jauka tayt eeſilditi. Uſ to, ka laukſkolas wiſwairak ja- luſko uſ audſinaſchanu, peerahda tahtak mahju- audſinaſchanas ſemais ſtabwollis. Taſchu ja- til eewehrojam ſkolas ſtundas-rahditajus, rewi- ſiju vagehrejumu un ſkolotaju konferenſchu paſ- ſpreedumus, tad redsam, zil toti muhſu lauk-

skolas wehl top usluhkotas kā mahzibas weeta
ween un ne wiš jo wairak kā audzinashana
cestahdes. Laukskolahm wajag Latveefchu behr
nus ari freefnā un weseliga tautiskā garā išu
dsinaht. Latveefchu ihpafchibas un tikumi la
ir teem dahrgi. Ar preeku un lepnibū wajag
muhsu tautas behrneem feni par "Latveeti"
mahzitees tureht. Latvijas leelumibai, ūpehkar
un godam wajaga buht par winu apbrihnoscha
nas preefchmetumu. Ar muhsu tautas garu
kā tas sawā zihninā pehz gara un prahta fwa
dibas un isglītības un labrtu teesibahm ūpeh
zigs parahdahs, kā tas sawas semes kopšanā
kā tas ruhpneezibā un tirgofchanā, mahkflā un
finatnibā pazehlees, wajag behrnus eepastīstīnah
— ihpafchi lasīshanas un geografijas stundās
to wiſu wajaga darīt, lai wini sawu tauti
un tehwiju pareiši mahzahs mihlot un pee taži
peeturetees zeefchi. Nedsam, kā eglites ūposchumi
wišgaischaki muhsu behrnu, muhsu jaunahs pa
audses azis atspīhd. Muhsu jaunā pa-audse
ja til ween pareiši taps kopta un attīstīta, ar
tad teescham wišlabaki bauđihs muhsu darbi
auglus. Uš to jums, zeen. lasītāji, — ūvei
seemas ūweefti.

No Dobeles apgabala. Dobele pehdejōs gādōs ir peenehmūrees gan kofchumā, gan ar plashumā. Winai buhs pahraf pahr 1000 eedfishwotaju. Senak bija eelas nebrugetas un dublu pilnas, tā fakot, ka ne pabristi newareja bet nu tabs ir isbrugetas un ari noltistitas wahrdā. Pat latrs nams nu lepojahs ar fawnumuru. Dobele neteek nefahdas „fabeedribas“ jeb „weesibas walari“ no eedfishwotajeem isribkoti, bes ween, kad fahdas lauku „labdaribas beedribas“ tahdus isribko; gan ir lahdi eedfishwotaji fabeedrojuschees, kas fauzahs par „Jantribas weizinatajeem,“ bet tee tik isribko wasarā pasihstamajōs Greeschukalndš „salumu svehtlus.“ Isgahjuschā wasarā padsirdejam, ka dibinajotees „dseedašchanas beedriba;“ bet ta drihs ween atkal aplkusa. Kad apllauschinajamees, fadeph ta aplkusuši, kad atbildeja, ka chrgelneeks Franz manā lgs, kas bijis par wadoni, apnizis vadishanu un daudfreis, kad bijis issinojis sapulzi pats efot isgahjis, un beidsot lizis just, ka negribot wairak mahziht. Dseedataji noschehlo, ka bijis tik drihs ja-apklus. Bet ko darit, kad madonis atfakahs! (B. S.)

Kursemē tagad aīsweeni jo wairak us laukeem
fahl atsikt to labumu, tāhdu fwehtdeenas-skola
pasneids tāhdeem pee-auguscheem jaunekleem un
jauneklehm, kas jāwōs pirmos behrnu jeb skol-
neku gadōs naw wajadīgo mahzibū preeksch
fawas wehlakas dīshwes wadišchanas baubijuschi.
Wispiems Tālīs te 1875. gādā, zaur mee-
stina preekschneeka B. Kronberg lga stipro rub-
peschanos, tāhda skola tikuse zelta. Nu at
Paplakā pagastā, pee Preekules, schahda fweht-
deenas-skola eegahdata; un sinu ari wehl tāh-
dus pahri zitus pagastus Kursemē, kur pagab-
juschiā wasarā sagatwojahs, fwehtdeenas-skola
zelt. Paplakā top minetā fwehtdeenas-skola
pagastas kolas-namā il fwehtdeenas no plēst. S
lihds 8 wakarā, rihsota; pagahjuschiā wasarā
to apmelleja 9 jaunekli; mahzibū te pasnedi
pagastskolotajs H. Koschken lgs. Par toti
derigahm schihs fwehtdeenas-skolas jaw smači
atsiktas pilsechtās, kur nabadīgīe wezaki dīschu
reisi ir peespeesti, fawus behrnius jaw agri rai-
diht darbā, t. i. jaw tai laikā, kur teem ihst
buhtu ja-eet skolā. Atkal ziti wezaki pilsechtās
fawus behrnius jaw agri iñhem il skolas, la
wini zaur jeb tāhdu darboschanos, waj pat lō
skraiduki, few nopolna tā fakot, eeswehtischanas

apgehrbu. Kad nu schahdi jaunekli pebzak pee sahda amatneela eestahjabs mahzibā, tad tee sinams pahral nepilnigas attihstibas dehls pee darba naw desgan fayratigi un ismanigi, kā ari fawu jauno dīshwi nesagatawoti usnem. Tapebz loti der svehtdeenas-skolas ewehrot. Bezakeem ir us wifadu wihs par to jagahda, kā lai winu dehleem pee amata eemahzishanabs wajadfigahs skolas-sinashanabs netruhktu. Bet kur nu wezaki to naw eespehjuschi dariht, tur atkal latrs meistars tik ween fawu leelako peenahkumu isdara, ja winsch fawus Latweeschu mahzeksus pebzak suhta Latweeschu svehtdeenas-skola. Latrs meistars, kas atsifst, kā wina mahzeksu pilnigaka isglihtiba un godigaka usweshanabs ari winam satikshana un mahzishana nahk par labu, labprah attwchlehs pahri stundinas nedelā preesk fawu mahzeksu tahtakas attihstibas. Schahdas svehtdeenas-skolas ir loti derigas, jauneklus preesk fawa amata kreetnaki attihstiht, kā ari wiaus peenahzigi fogatawot preesk dīshwes, un waram teefham par laimigu nosault to pilsfehtu un weetu, kur tahdas skolas atrodahs. — Jelgawā un Leepajā ari schahdas svehtdeenas-skolas atrodahs, kur tāhs no Wahzu rupnezzibas beedribahm top usturetas un waditas; bet wehl trubkst tahdu mahzibas-weetu: Aisputē, Kandawā, Kuldīga un Tukumā. Schahdas skolas Kursemē zet un ustur schim brihscham gandrihs tik ween Wahzeesch, bet Latweeschu mahzeksu ir pa leelakai dālai tee, kas schihs mahzibas-eestahdes apmekle. Kad Latweeschu paschi fabeedroteem spēchkeem schahdas skolas waditu, tad wini neween schihs fawas ectaises pilnigaki pehz mahzeksu laika lihdfigahm wajadfbahm avgahdatu, bet ari zaur stipraku ruphibu un firsnihi wairak mahzeksus schē pēdabutu un tos derigās sinashanabs kahrtigi eewaditu. Latweeschu paschi ar wifū to mihlesibū un uslijibū, ar kahdu tee fawu tautu miblo un kopi, ari pareissigaki eespehru fawus zitadi us wahzoteem, waj puskolalehzeju z-leem palkih-duschos mahzeksus fawu paschā tauta tikumigaki pilnigaki un apsinigaki pazlt un attihstiht. Pilsfehtu un lauku Latweeschu labdarishanas beedribahm wajadsetu schahdu svehtdeenas-skolu dibinashanu usluhlot kā weenu no fawem wifū nopeetnakeem darbeem. Schihs mahzibas weetas dauds wairak attihstiu un isglihtotu Latweeschu jauneklus un jaunekles, neka wifū teatra-israhdijs, weesigee wakari un ziti scheem lihdfigi isriklojumi kopā. Wajag tik buht slaidras atshishanas un labas gribeschanas, gan tad ari schahdas mahzibas-eestahdes zeljees, pashahwes, svehtibā darboees un ihstos auglūs atnesihs.

— a — s.

Behdigas notikums. „Sakalai“ sinots schahds behdigas notikums: 26. Septembra rihtā tschetri wihs no Merekūllas zeema demusches us juhru, tihklus iswilkt. Wehisch no juhras puses puhitis itin stipri, un, tihklus welskot newens ne-eevehrojis, kā laivas fahni atgreesusches pret webju, zaur fo ta us reis tikufe apgahsta. Weens wihs warejis fatwert pee laivas preefetū walgu un tizis ta ar laivu pedsights krafā; bet wina trihs ziti beedri palikuschi juhru par upuri. Weens no nelaimigajeem, Moses Neumanis, bijis nabaga atraitnes weenigais dehls un pabalsts. Schi atraitne efot fawā muhschā dauds pazeetuse. Preesk fahdeem diwidem mit gadeem tas muischneeks, kārā Merekūllas zeems peder, aissuhijis wihs wihs us Sibiriju zeetumā. Tas notizis tā: Merekūllas zeems bijis pamasam tapis par flawenu peldetawas weetu, kārā muischa dauds mahju fabuhwejuse. Bet kad semneeki tur jaw

agraki dīshwojuschi un fawus laukus kopuschi, tad wini bhubwejuschi ari preesk peldetaju wee-fem mahjas un usschluschi zaur to brangi. Bet tas muischneekam nemas nepatizis un winsch gribejis semneekus aisdotsit is zeema, kā wifū pelnu, fo peldetawa eenef, waretu eebahst fawā kuli. Ihpachchi wezaits Neumanis efot schim nodomam pretoees, zaur fo winsch fawu swababidu saudejis un tizis aisdotsits us Sibiriju. Wina feewa un dehls Moses valikuschi leelās behdās mahjā. Pebz desmit gadeem kahds augstaks waldbibas eerehdnis no Peterburgas usturejes Merekūllas zeema masgadamees un no-ihrejies Moses'a Neumana mahju few par dīshwolli. Bet tadehli kā Moses Neumanis bijis wihsā finā kreetnis wihs, tad wifū Peterburgas weesī, kuri Merekūllas zeemu apmeklejuschi, wina labprah eeredsejuschi, un tā tad reis gabijeess, kā winaam fawus dīshwes gahjums bijis ja-issahsta minetam augstam lungam. Protams, kā winsch ne-aismirīs fawas leelakas behdās issahstiht: kā wina tehws tizis newainigs us Sibiriju aisdotsits.

Augstois waldbibas eerehdnis klausijees to notikumu usmanigi un isgahdajis wehlak, kā newainigais wihs tizis no Sibirijas atlaists un pahnahzis mahjā, feewai un dehlas par ne-aprakstamu preeklu. Bet winsch bijis deht ilgas zeeshanas un gārā zela tā nobeidees, kā pebz kahdahm nedehahm nomiris, un wina pēderigeem atlikushehs tikai ta apmeerinaschanabs, kā warejuschi wina dīshwes semes kleipi paglabah. M. Neumanis waldisjus nu atkal tehwa mahju un bijis kreetnibā un labds tikumōs teh-wam wihsā finā lihdfigs un ar bagatahm gara-dahwanahm apbalwots, zaur fo winsch wifēem Merekūllas faijnēekeem tapis par preeskneelu un wadoni. Winsch tizis no wifēem godajameem un zeetijameem godats un zeenits un bijis ihstis Igaunis, kura kruhtis pulstejuse tainā un tibra Igaunu firds. Tadehli dascha wihsa azis winsch bijis bīhstams wihs un laushu farihditajs. Kad preesk fahdeem diwidem muischneeks Merekūllas zeema faijnēekeem lizis fāwadus kontraktus parakstīt, kārds bijis noteikts, kā kātram faijnēekam, bes fawas nomas naudās ari wehl jamaksa 20 prozentī muischā no tāhs naudās, kā tā no peldetaju weesem par ihri eenef, tad Moses Neumanis bijis pīrmās, kas teizis: Tahdi kontrakti ir nelikumi un mehs tos nepeenemīm. — Par fcho leetu teekot wehl tagad prozeze westa. Wihs zeems efot nu par to loti nofumis, kā ihpachchi schis kreetnais wihs un wina pabalsts atrādis juhru agri nahvi. (B. B.)

Peterburga. Grafs Voris-Meklows kopā ar familiju schoseem ustureschotees Nīžā. — Generals Īshernājews atkal eestahschotees deenešā un dabušhot fwarigu amatu Widus-Afījā. — Generaladjutants fīris Sviatopolk-Mirskis, Charkovas generalgubernators, tilšhot eezelts par generalschtaba preeskneelu.

Taganrogā zaur usetahm nelahrtibahm tulles walde leelas isbailes. Komisija, kas eezelta preesk nekahrtibū ismelleschanas, ambarōs un magasinās usgahjuse leelu vulku abrsemju pretschu, par kārā tulles naudās 460,000 rbl. parahdā tulles naudās. Wifa birscha aisshegeleta, magašinu preeskā usstahditas waktis. Wihs tulles waldes personals atlaists. Tilai kārās palizis un ispilda direktora amatu; tā ziti eerehdni wifū jauni. Ari pilsfehtas walde usetahm nelahrtibas. Wifur naudās iſtruhkumi.

Warschawa. Pa notikuscheem nemeereem War-

schawā waram pāsneegt pehz daschabahm ari schm schahdas sinas: „Schlessijas awises“ no 15. Dezembra raksta: Meeriba deemschehl wehl naw pilnigi panahktu. 14. Dezembri wehl us-brukumi pret schihdeem notika lihds wehlai načtei, ihpachchi Nowolipis, Solnas un Elektoral celās. Pilsfehtas schihdu dālā Malewki celā notikabs asinaina kaufchanabs, kārā kam kahdi 20 jilwei tika eewainoti. Schihdu no tureenās us-bruejus aisdīna un meeriba minetā pilsfehtas dālā naw tāhlaki tikuše trauzeta. Schodeen (15. Dez.) preesk pāsdeenas arweenu wehl laudis sapulzejahs, Bronijas, Pawijas un Gisijas eelās schihdu bodes teek fadausitas. Walodas, kas ispandušchahs, kā kahds kātolu ga-tidsneeks un kahds sehns tizis nonahwets, — schahdas walodas lausku fakarsetu prabtu wehl wairak us nemeereem faslubina, Dahrneeku celā laudis pāschi fahk schihdu usmēleht, kārā pē wineem waretu atreebtees. Schihdu nahk leelās isbailes, kas dīshwo krišči lausku pilsfehtas dālās. Schihdu, waj nu padodamees krišči apfargashanā jeb wini aiseet us pilsfehtas schihdu dālu, kārā schihdu neweenu zītu nelaish eelchā. Schihdu dīlti schehlojahs, kā kāreivji nedarbīgi stahwot un us nemeereekem ar eero-tscheem ne-ejot wakā; wini, proti schihdu, kāreivjeem pahmetot, kā tā labprah redsot, kā schihdu teekot wajati. Virspolizijas meistars dārot sinamu zaur issludinajumeem, kā wifas at-kābjas lausku fabulzefchanabs efot aissleegtas un kā winsch rehkinot us labprahīgo birgeru peepalihdsibu. Namu durvis us polizijas meistarā pawehli teek turetas aissleegtas, ee- un is-eechana tik alkauta tahdeem, kas nama usram gam finami.

Pilsfehtas presidents, generalis Starinkewijs, pāts rauga laudis apmeerināht, apgalwodams, kā wainigee kāsta basnīzā tikuše apstrahpeti. Winam ari isdewahs, zīl nelo meeru panahkt. Bet kad saldatus valihgā nefauls, netiks meers pilnigi panahktis. Tāhlaki schi awise faka, kā polizija un saldatti desgan fawu peenahkumu dārijušchi, to peerahda ta bhubshana, kā kahdi 1500 usbruejī jeb nemeereekī tikuše hanemti zeeti un zeetumā eelikti. Pa leelakai dālai tee, kas apzeetinati, ir jaunekli, ir fāroderu un kārāneku jaunekli, reis kahds fabriku strahdneeks jeb amatneeku sellis. Ja turpmāt kahdas fāburschanabs gadahs, tad leelakas nelahrtibās gaidamaš.

Gāridsneeziba 14. un 15. Dezembri basnīzās desgan stiprus wahrdus runaja pret schihdu us-bruejanehahm, to mehr kriščīgo fawas bodes zaur to ranga no fadausishanas pāsargāht, kā wini ar krišči usstrukta leelu kāstu par fihmi, kā schihdu naw tāhs bodes ihpachneeli.

„Danzigas awise“ sino, kā tā fāhde, kārā zaur schihdu bosku ispostishanu notikuse, sneidsotees lihds kahdeem 30,000 rubleem. Apzeetinati tikuše lihds kahdeem 1900.

Kapebz trokñis iszehlees kāstu basnīzā, pat to Warschawas awise raksta tā: Brandvīna noguldītuves ihpachneeks Rajetans Olschewskis pēc isslausinashanas issazija, kā winsch svehtdeenu ar fawu feewu bijis kāstu basnīzā. Deewa kāpshanas widū kahds ar diwi dah-mahm pēc wina peenahzis, kālā balsi fānk-dams: „Laischat mani zauri, manahm dahmahm nelahgi ap firdi.“ Tātā kāstu pulka kahds issauza „uhdeni!“ Schis fāuzeens fāzehla starp kālātajiem leelu nemeereibū. No basnīzās isfjet Olschewskis pāmanija to pāschu ar abahm dah-mahm pēc durwim stahwam. Kad winsch tam prāssja, kā efot tam wahcdā, tad tās atteiza-

la winu fauzot Wasilewski un la winsch dīsh-wojot Chmeelnas eelā № 25. Wehlak kād polizija pēbz wina kļaušinaja, tad israhdijsabs, la winsch bija neekus runajis.

Var skolotaja meerigo jeb mehren
prahtu pee mahzischanas.

Nowembra mehneschā beičās v. g. man ga-
dijahs Widsemē, pa Lehdurgas, Turaidas, Atri-
muldas un Straupes apgabaleem pabraukatees
un tur daschās školās mahzibū un wiſadu žitu
kustefchanos cewehrot. Noluhkojotees us školo-
taju iſturefchanos klaſē itin dauds weetās pa-
maniju ūti ūipru nemeeribū jeb nemehrenibū.
Kursemē pagahjuſchā wafarā par ſchahdu paſchu
školotaju iſturefchanos ūee mahzifchanas it beeschi
pahrſpreefchanas wesdams eſmu daschus tē it
derigus padomus un grandus patureis prahā,
ko tagod zeen ſkolotaisem viſnigakā kohtibā

Waj esat sebjenu eevehrojuschi? Ur leelu meeru un drofchibu winsch nostaiga us sebjamo lauku un kaija kreetnos graudus apstrahdatā semē; winsch nesaraui peeri krunkās; wina roka netrihā; wina lahya nestreipulo. **S**ehla triht wagās. Un gaifsha faule spībd eelschā, un wifa seme israhdaħs it kā burwigi jauskā rudens-tiħta peldinata; un gaifs schim uszijitigam wiħ-ram eedod labas zeribas, winsch fin, ka wina darbs winam isdosees. Un schahdu meerigu ištoreħchanos der ari fkolotajeem pee fewis pee-kopt, ja wina fuħram, gruhtam darbam buħ-s labus aqglus nest.

Naw nekas nepatihsamaks, neka lahdā skolā eekahpt, tur nekahda ribziba jeb disziplina ne-walda; naw nekas nepatihsamaks, neka tahdu skolataju usslatihi, kas fawu dárba-lauku weenu-mehr apsolo un us kreiso un labo puši grosahs, ta la skolnekeem schahdu staigajoschū skolu-meistarū pastahwigi jaunā kaltā ja-usluhko; naw nekas nepatihsamaks, neka us tahdu skolataju noskaitees, kura nemeerigais gars un prahs pahrmehrigā jeb pahrlēezīgā kusteschānā parah-dahs. Bisadā wihsē naw patihkami tur buht klaht, tur tahds wihrs mahza, kas par katru nepareisu atbildī, katru skolneeka lehno pakusteschānos tuhlit top bahigs. Ibhī fakot, skolotajē bes meerigahs isturefchanahs ir meera trauzetajē faiđā flasē.

Meeriga istureschanahs ir skolotajam loti wajadfiga, kad winsch grib ar skaidru un kopā sanemtu, jeb kā to wehl ūka, ar fakrātu, pazilatu garu mahzib. Ko kopā sanemtās gars preefsch mahzishanas apsīhme, ūn latris, kas tā darbojies. Kreetas pahrfkats par to, kas jamahzo, tillab wišā sawā wefelumā, kā sawās balās, ir pirmais pagēbrejums. Kad skolotajs iſjuhk, kad winam tilk ar dauds vuh-lineem atkal pehz domu ūdabuschanas jozihnahs, tad tas iſdara us skolneku to nepatihlamako eespaidu, masina usmanibū un iſjauz wiſu zee-nibū pret skolotaja autoriteti jeb personu. Kad libds ar mahzameem gabaleem jeb weelu ari pats ūwi pilnigi pahrvalba, tad ir eespehjams ari wiſu pahralo mahzibas wihi jeb mahzamo gabalu iſthastischanu un iſskaidrofchanu pareisi un ūprotami iſdariht. Domas nahk weena pakāl otrai pehz kreetnas ūahrtibas un pee behr-neem atrod mahjas weetu. Ir atkal pawifam ūwadi, kad muhſu gara libdsswars ir iſjaukts, kad kaut ūahds atgabijums preefsch ūlos ūah-kuma ir mums muhſu ūirdsdrofchibu, muhſu ūirdibu atnehmis, kad paschi ūwi bailigi wai-zajam: Kas beidsot iſnabls? Ko iſdarischtu?" Šchee bailiqee jautajumi ūsspēschahs ihpa-

fchi usfahzejam, kas pirmo reissi dobahs klasē, kurā atrodahs 60 līdz 70 behrnu, fastahwo-fchi is bagateem un nabageem, weseleem un wahjigeem, apdabhwinateem un nespēhjigeem, uszīhtigeem un kuhtreem, usmanigeem un nekahr-tigeem, drofscheem un baīligeem, labi un slīktijsaudīnateem, kurus winam weenu kā otru ja-wed us preefschu mahzibā un kreetnā gara un prahtha iskopfschanā. Us wina ir wiſs pagastis fawu wehribu greefis, winjsch jaw nomana us-flaweschānu un smahdeschānu, ko wezaki un peenahzīgahs waldes winam jaw pefschēkis waj wehl pefschēkis. Zik loti wajadfigs ir sē meerīgs prahts, kas bes bailehm ar labu ap-domu un uslubkoju mu pee fawa gruhta darba eet!

Meeriga istureschanahs ir skolotajam ari wehl zitas leetas dehl loti wajadsiga. Daschs fuhdsahs par skolneeku ne-usmanibu, nemeeribu un nevallausibu, maldahs schà un tà labaku kahrribu sagahdaht un duftmojahs pahrlleku; un tatschu ihstaais eemeflis pee wifas schihs nelahdsibas ir skolotajs patš. Daschs labs skolotajs no rihta skolas istabà ee-ejot, tur warbuht atrod kahdu nekahrtibu woj zitu nepatifikchamu preekschà, tuhlit sahl duftmotees un sodu jeb teefu turekt, un tad til wehl notur rihta luhgschanu. Bet wifa svehtiba tad jaw suduse. Salarsis wiensch usfahl mahzibas-stundu, staiga ahitreem soleem pa istabu apkahrt. Tatschu negrib un negrib nekas weiktees. Winam aif muguras pamostahs skolas-schnu launiba; weens

otram pamahj. Zaur roku un kahju zilafchannu un schahdu tahdu kusteschanos wini rauga fawu smihneschanu apflehp. Meiringā stundā waretu latru skolneeka nekahrtibu it labi nomaniht. Nopeetns wahrs, mehreni singra isturefchanahs, kahrtodams azu-mirklis tad behrnus nowaditu peenahzīgās robeschās. Bet falarfchanahs un nemeerigais prahs isnihzina drofchibū un wisu sirdibū, tā ka wairs nespēhj skolneekus peenahzīgi usluhkot un azis patureht; noguris un apnizis skolotajs tad greechahs fawā dsihwolli atpakał. Kad wehji lokus loka, tad naw laba sehschana. Skolotaja nemeeriga isturefchanahs ir wehjsch, kas tik lo iskaisho febllu usker un pa malu malahm issgaifina. Ja skolotajs ir pavirschigs un issuktās domās, tad tahdi paschi ir ari wina skolneeli. Ir loti labpatiħkami taħħda skolas-istabā ee-eet, kur meeriba walda, kur wifs eet fawu kahrtigu zelu. Skolotajs taħbi fawā weetā — drofchā, laipnigs un nopeetns. Wisu azis us winu noluhlojabs, kas ween flolā atrodahs. Ar kahrigem azumirkleem un lehneem dwaħħas-wilzeenem top wina wahrds usnemts. Skolotajs pamana fħo modribu, tas-xari winu paschu dara modrigu, tā ka wina azis gaifchaki noluhlojabs us to behrnu pulsinu, kas winam preeskħa, un wina sirds un prahs wairak vadodahs iħstai leetaj.

Bet eelsch ka tad ihsti pastahiv pee skolotaja ta meeriga isturefchanahs, ko mehs pagehram? Wispirms schi meeriba naw wis mellejama laiflumā jeb, kā to wehl waretu fazicht: flegmatiskā buhschanā. Ne wis tahdam buhs buht skolotajam, kam katra gara peespeefchanahs, katra peepuhleschanahs pee mahyfchanas, karts preekfchā nahlofchs laveklis isspeesch waimanas. Nebuhs buht skolotajam tahdam, kas jaw rihta agrumā ar eelschēigu pretzibninu skolas-istabā ee-eet, kas pebz karris stundas beiguma ilgojahs, kas wakarā sawas durvis aisslehdī, pats pee fewis fazidams: „Nu, valdeewīs Deewam, esmu aikal wala no teem nebehđneem!“ Tik wehl preekfchā stahwofchee pahrlabojumi rastamās

grahmatās dauds mas eespehj wina laisko prah
us to atgahdinaht, ka winſch behrneem flo-
tajē. Schahda nemeeriga tureschanahs ir gara-
nahwes meeriba.

Tahlat skolotaja meeriba ari nepastahw wi
wina austia un eedomata augsta, no skolneet
dsibwes atschkiringa istureschanā. Skolotajan
wajag is muhschigahs pateešbas daschadu atsch-
fchanu behrneem peewest un tos us tikumibas
zeli wadiht. Schai finā ir winam saweem
skolneetleem jayarahda firds, kas pilna pasemi-
bas un pateešigas mihlestibas. Winam jamah-
zahs us katru behrna prahta darboschanos un
us katru wina ibpaschu kusteschanos ar fewischt
mihlestibu noluhkotees.

Skolotaja meeribai pee mahzifchanas wajag
pa dalai buht redsamai pee wina droschas ah-
rigas isturefchanabé. Winam ir stipti japecu-
rahs pee droschas fahrtibas wiſadá ſiná un ti-
kai tab winſch war no tabs kahdu drusku no
greestees nost, kad mahzifchana pate, waj rib-
ziba jeb diſziplina to pagchr. Pee skolotajo
behrni melle wiſadas atſihſchanas, labas gudri-
bas, ſinachanas un tikumibas piſnumu; ſkolo-
tajam tapehz jaſargajahs fcho jauko ideali
behrneem zaur jebkabdu nepeeklahjigu uſwescha-
nos iſnihzinabt. Za winſch vanahk ari be-
wahrdeem, tilk zaur ſawu preelfchſthmigo perſonu
to, ka behrni winam dſenahs pakat. Zaur pee
nahzigu droschu un ſkaidru iſturefchanos winſc-
hauſtaupa dauds leeku wahrdū, dauds pahrrab-
ſchanu un ſodifchanu.

Dauds wairak skolotajam ir fewi eefschlig
javahrwalda, jabuht waldineekam pat sawu garu
Winam wojaga ar meesu un dwehfeli ik kuru
tribidi pee leetas turetees. Behrnu garu skolo-
tajs eespehs tikai pagelt un wadiht us to leetu
us kuru winsch pats ar wifu mihlestitu un us-
manibu dodahs. Winam jafargajahs buht ne-
voazeetigam un nedrofcham, ir tad, kad win-
publini rahdahs buht ne-augligi. Winam ne-
buhs no dußmibas lukt aistrautes, kad lahd
vahjaks behrns wina jautajumu tuhlit nefapro-
jeb tuhlit newar wajadsigo atbildi dot. Jo
wairak lai winsch ranga fnausdamahs domas
at mihlestitu un laipnibu modinah un pet dee-
nas gaismas wilkt. Nepozeetigi darbojahs alasch
tee paschmihlige, goda-fahrigee zihnitaji, kad
vee pahrbaudischanahm jeb eksameneem un flo-
las pahrluhloßchanahm grib sposchus panahlu-
mus israhdiht, bet us to mas noluukojahs, si
behrnu wehlakee dñishwes usdewumi tep weizinati.

Skolotajs panahk wajadfigo meeribu zaur
swabodu, drofchu isturefchanos wifur, fur weet
wirsch nonahk. Winam it ik reis it ruhpig
asagatawojahs us farwu deenas darbu, waj m
vilmigaki zaur raksteem, waj kluſa pahrdoma
schana. Now itin nekas neezigs, kas winan
ja-isdara, un lai ta buhtu pat wifu-weenkabi
schigakä rakstishanas mahziba — semalaja klaji.
Winam jarauga pareisi isleetaht ari tahs per
oschwojumu mahzibas, ko ziti leelaki gari preekha
wina jaw faktahjuſchi un usglabajuſchi. Ted
wina darba-istaba pahrewehrtiſees par jauku, po
rikamu weetu; tad wirsch ik reis apbrunojeſ
ees skolas istabä. Behrnus wirsch tad eerab
nahs us zeenigu isturefchanos pret skolu m
nahju un dauds labi isaudsinati zilweiči tad weet
us wina kapa finahs daschu pateizibas afan
zahbit.

Van Latweescheem Kursemē.

„Kursemes beedribas“ bibliotekars J. Döring
egs „preefsch rafsinneebas un mahfslas“ tute-
is tunu par Kursemes Latweescheen! Schi

htenna uodrukata „Peterburgas Wahzu awišē.“
lo. Scho awiši pee rokas neturedami, pafneedam
eq. unas tulkojumu pēbz „E. A.“ Nunai ir
schahds wirtschafts:

"Aur Kursemes Latweefchi ir zehluſchees, jeb
Kursemes pirmee eedſhwotaji ir bijufchi
Latweefchi un waj tagadejee Kursemes eedſhwotaji us ſemehm ir luhtoſami par Kursemes pirmo
eedſhwotaju pehnahkameem?"

Wispirs Döring kgs, turebamees pee Bie-
lensteina mahzitaja grahmatas: „Latveeschu wa-
soda pebz winas flanābm un iſloſfnehm“ (Die
lettische Sprache nach ihren Lauten und For-
men), ewehroja tos apgalus, kur runā pa-
latwiski un peerahdija, ka kahda Skandinawu-
ng Germanu tauta ir eenakstuſi kahdā tagadejo

Baltijas gubernu dālā. Tad Döring kgs jau-taja: „Woj Latveefchu walodu jaw no ūnlai-keem (t. i. kamehr ir ūlaidras [wehsturigas]-finas) wiſut tur runaja, kur to tagad runa?“ Kad Döring kgs bija zehlis preefchā, jeb bija eewehrojis wiſus tos wezōs rasklus, kas dod finas par ūnlaiseem, wiſch nahza pee ta gal-a-freeduma, ka preefch Wahzi atnahlfchanas Latveefchi istaijūjuschi loti masu dāku no Bal-tijas gubernu edsfīhwotajeem un tai laikē, kad Wahzi atnahlfuschi, Latveefchi apdīhwōjuſchi warbuht tikai kahdu zetortu dāku no Widsemes un Witebīkas gubecnas seemela dāku. Lai wa-retu labaki ūprast, Döring kgs fawai runai ir ūpeelizis ūlakt diwi kahrtēs; weena rahda, ūlak-tahtu Latveefchu waloda tagad ūneedsahs, un ir ūedalita pehž walodas ūschadahm ūloſfnehm (Dialekte), un otra kahrtē rahda, kahdas tau-tas un kur tāhs dīhwōja preefch Wahzi at-nahlfchanas. Ži pehdejahs kahrtēs war redseht, ka tagadejā Juhrmalā dīhwōja ūchētras tautas Juhrmalas apgabalus apdīhwōja un ūneedsahs tahtu Kurszemē eekſchā, pee Pinnu-Tschudu tau-tas ūeederigeē Lihvi un Kuhri, un Kurszemē ūiduzi, no Leelupes lihds Wadakſei, dīhwōja ūengaleefchi, no ūureem tagad nāw neweena Augſch-Kurszemē (Sehrpils wiršpilſlunga ap-tinki) dīhwōja maſā Šehlu tauta.

Pehz Döring ega us websturi dibinateem pere
rahdi jumeem apdīshwo no Kursemes pirmajem
eedīshwotajeem atlukushee Lihvi un Luhri kahdaa
astonas juhdles garu semes-gabalu pee Koltu
raga, gar paschu juhralu. Tur dīshwo ar
masā pee Latweeschu-Leischu tautas peederiga
Sehlu tautina.

Turpreti gitas wezahs Kursemes tautas ir
waj nu tapat kā Semgaleefchi, iſdſiftas iſ ſa-
was dſimtenenes, jeb ari, kā Lihvi un Ruhri,
pahrgabuſchis ar laiku Latweefchōs. Uſ Sem-
galeefchu tautu ſhmejotees, Dōring lgs peerahda iſ
wezeem rakſteem, ko fauz par reimkroniku, ka karōs
ordenis ar Lihvi un Latweefchu peepalibdsībū
Semgaleefchū pilis iſpoſtija un Semgaleefchu
paſchus apkahwa, tamdeht ka wini weenumeht
zebluſchi dumpji pret ordeni; atlukſhee Sem-
galeefchi aifgabuſchi uſ Leischeem. — Bes tam-
wehl Dōring lgs peerahda Semgaleefchu iſnih-
zinaſchanu iſ wezahm wehſturiſahm altum. Tā
pahwests Klemens Peektais 1310. gadā uſdevia
erzbiflapam Jahnim no Brehmenes un doma-
lungam Albertam de Mediolano iſ Ravennas,
lai iſmeklē un dod ſlaidras ſinas, kā Semga-
leefchu tauta iſnihzinata. Ari Rigas erzbiflapa
juhdſibās pret ordeni 1312. gadā atronahē
leezineelu iſteiſchanas, iſ kurahm war redſeht,
ka ordenis bij noſpreedis Semgaleefchus pāwifam
iſnihzināht.

Waj Sengaleefchi peedereja pce Pinu wa
pce Latveeschi-Leefchu tautas, naw flaidri sinams.

No teem reeem wahrdeem, kas no Semgalee
fcheem atlukufchi, newar finaht, kahdai tauta
wini ihsti peedereja. Tomehr ir jadoma, ka
wini peedereja Latweeschu-Leischu tautai un bi
tuwu radi tagadejeem Schmudeem; bet wisad
wini naw bijuschi Latweeschu. Latweeschu
wehsturneeks „Latweeschu Indrikis“ apsime par
tahdeem, kam ir zitadas zilts-eerafschas neka Lih
weem un Leischeem, un ihpaschi tahdas eerafschas
kahdas wehl schim brihscham pee Latweeschu
atrodahs. Ka jo eewehrojama eerafscha ir fchi
Latweeschu mihleja dsihwot ihpaschds dsihwoklds
newisai tuwu zits pee zita. Ka „reimkronika“
leezina, Latweeschu ne-efot labprahf zits pee zita
bet latra familija buhwejusi few ihpaschu mah
jolli meschä.

Kaut ari ſenlaiku rafſti peerahda, ka Semgaleefchi ir iſnihzinati waj ifſdſiſti un winu ſem-
paſika tukſcha, tad tomehr newar peerahdiht
kaſha wihiſe Latweeſchi par tahm ſemes datahn
ir iſplatijuſchees. Ka ſenakahs Semgaleefchi
ſemes tagadejee eedſhwotaji ir iſtſti Latweeſchi
Döring lgs grib peerahdiht zour tam, ka tu
runa ſkaidru Latweeſchu walodu, tāpat ka Lat-
weeſchu iſtſtajā dſimtenē Talowā, Widſemē, kur
preti zitōs no Latweeſcheem apdſhwotōs apga-
balōs Widſemē un Kurſemē runa Tameeſchu
Augſch-Kurſemes un Lihwu iſloſknēs. Ra-
eewehero wezoz ſenlaiku rafſtus jeb krolikas, ka
faka, ka Latweeſchi ir bijuſchi tauta ar meerig-
garu, turpreti Lihwi bija leeli karotaji, tad ga-
buhs taifniba Döring lgam, kaſ faka, ka t-
laila waldiba (ordenis un baſniza) ir tureju-
par labu, iſpoſito Semgaleefchu ſemi atdot mee-
rigeem Latweeſcheem. Latweeſchu tauta bija
ſemkovju tauta, un pehz ta laila eeraduma —
jaunakais dehls mantoja to, kaſ tehwam peede-
reja. Wezagajeem dehleem wajadſeja dibinah
zitu dſihwes-weetu. No tam tad ari nahza, ka
Latweeſchi jo ahtri apmetahs us dſihwi zitō
ſemes-gabalōs.

Tikpat mas, kā is webstures war dabuh
finaht, kā Latveeschi apmetuschees Semgaleesch
semē, tikpat mas war dabuh finaht, kā Latvee
fchi isplatijschees Libwu un Kuhrū semē. Wi
fadi tas ir notizis 500 gadu laikā pamaštī
nam un noteek ari wehl tagad. — Wehl is
gahjuſchā gadu ſimtena beigās Widſemes valas
puje juhralas eedſihwotajōs bija atleekas n
Vihwu tautas; tagad tee ir pasuduschi. Ta
masais atlikuſchais pulzinsch Zihwu woj Kuhr
Kurſemes ſeemeta galā bij pagahjuſchā gadu
ſimteni dauds leelaks, un laikam drihs ween pah
ees Latveeschijs.

Var to, kahdā wihsē Latweefchi isplatijschees
Döring lgs dod sinas, no kurahm ik latris buh
vahleezinats, fa tas teefcham ta notizis.

Lihwi un Kuhri bija pa leelakai daka'i svej neeku tantaś un dsihwoja gar juhrmalu. Kuh bija bresmigi juhras-laupitaji; tapehz ari jadoma, ka winti dsihwoja tikai pee upehm. D p. v. Wahzeem atnahkot — Lihwi dsihwoja pa Daugawas libds Leelwahrdei un pee Leelupe libds tai weetai, fur tagad Zelgawa. No Kuh reem Latweeschu Indrikis fala, ka tee dsihwojuschi pee Wentas. No tam tad jadoma, k apgabali wairak us augfchu starp upehm bij apaugujschi ar seeleem mescheem, fur neween nedsihwoja. Kà Watsons sino, Kuhru un Sem galeeschu semi esot schlibris leels meschs, ka jahzees pee Wadakses no Leischu robeschahm un fneedsees libds Rigaś juhras libzim pee Slokas. Schis meschs esot fneedsees tahtu Kuh semē ecchā. Latweeschu, kas Semigaleeschu semē

apmetuschees us dsihwi, ir laikam meschus no-
girtuschi un pataisijuschi semi par laukeem, un
zaur tam Latweeschu kolonijas zehluschahs Kubru
semi.

Behz Bielensteina mahzitaja sñahm, kam pee
Latweefchu walodas ir leeli nopolni, runajot
Wakara-Kursemè eelejås un pee upehm zitadi,
neka augstakås weetås starp upehm. No tam
buhtu jadoma, ka Latweefchi, kas dsñhwo up-
maleås, ir zehlfushees no Lihweem un Kuhreem,
kurus Latweefchi ar laiku un pamasaam pataisti-
juschi par Latweefcheem, jo Latweefchi bij wairak
isgliehtoti. Ari daschi Pinu wahrdi, ko atrodam
Latweefchu walodå, leezina, ka Latweefchi ir fa-
tikushees ar Lihweem un Kuhreem. Bielen-
steina grabmatå "Latweefchu waloda behz winas
skanahm un isloßfnehm" sñhmetå kahrte apßhmè
Latweefchu walodas isloßchau robeschas un
peerahda ari dauids mas robeschas, kurås Lat-
weefchi, Kubri, Lihwi, Semgaleefchi un Sehli-
fenak dsñhwoja.

Wisu augſchejo eewehejrojt, waram gandrihs
it droſchi ſazit, la Döring kgam ir pilnigi
iſdewees peerahdiht, kahda wiſe wezo Kuhru,
Lihwu un Semgaleefchu ſeme 500 gadu laifā
ir palikufi par Latwiju."

Deewa flatwa.

Deewam gods! Winsch mihlestiba,
Sawejus jaw ne-atstahj!
Kad sché raudam noslumibá,
Winsch tahs asaras falrahj.

Deewam gods! Witsch labrahtig
Muhs pehz deenag-sarstuma
Atweldse til bagatigt
Lehwitschligā pa-ehnā.

Deewam gods, tad preekti smaida,
Wina azis tad muhs reds;
Tad muhs leuts un behdas baida,
Wina miblestiba feds!

Deewam gods! Lai laut la Nahjabs
 Baur scho mubschu staigajot:
 Wina rola wed muhs mahjäss,
 Grib tur mubscham aplamot. G.

Sibki notifikasi is Micas.

Pafchnahwiba. Wim peektideen Elisabets-
eela Schillinga weesnizä Nr. 53 Bruhschu pa-
walstneeks Alfreds Schau alias Kuhle padarija
few galu, is rewolvera ifschaudams. Lihlis
nowestis us globbtawu, deht mediziniflas ifsmelk-
fchanas. Schau's kerteli atrada ifhmiti,
turä pafchnahwibas eemeflis istielts schahdeem
wahrdeem:

Nigā dsihwot ir labi, ja ir nauða!
Nabaqam ja-eet bojā!

Braſchi dſihwot nam eefpehjas

Bases notezeschanas deht, luhdsu mani nosuhtiht
us winu pafauli!!!

Raudas-pavihru žena.

Wien, 21. Decembri 1881.

B a v i h e l.	praflo.	malfaja
Vusimperialis gabala.	7,87	7,85
5 proz. bankbilietu 1. išlaid.	—	—
5 " 4.	90 $\frac{1}{2}$	90 $\frac{1}{2}$
5 proz. infišrių. 5. atžn.	—	93
5 " prehniųjų bilietes 1. emis.	223 $\frac{1}{2}$	222 $\frac{1}{2}$
5 " 2.	216 $\frac{1}{2}$	216 $\frac{1}{2}$
5 " lom. 1871. g. atžn.	—	130
Peterb. 5 proz. pilst. oblig.	—	—
Kreewu sem. fecd. 5% tihlu-film.	127	126 $\frac{1}{2}$
Charlowas semis. 6 proz. tihlu-film.	97 $\frac{1}{2}$	97 $\frac{1}{2}$
Schwales amb. bankas afz.	—	—
Rigas kom. bank. afz.	257	256
Leel. Kreew. dselsjs. afz.	252 $\frac{1}{2}$	252
Rig.-Din. dselsjs. afz.	150	148
Din.-Bit. dselsjs. afz.	162	160
Warts.-Teresp. dselsjs. afz.	136 $\frac{1}{2}$	—
Dreies.-Bit. dselsjs. afz.	—	170 $\frac{1}{2}$
mit. Palna. kieflas.	89 $\frac{1}{2}$	90 $\frac{1}{2}$

Skolotajam J. Bohle Igam, wina polih-
geem un skoleneem par vseesmu stanahm,
J. Lewitan Igam par svechku-dahwanu pa-
fneegschau un

Julijai Purlaur jndsei
par svechku nama ipuschofcham ar salumeem,
ar manem

25 gadu amatn-swehtheem

29. Novembri:

„Ieelu paldees!“

issala J. Namat.
skolotajis Waltenberga Lihfschu fola.

Riga vishvadameem

Turaidas pils pagasta lozekleem

15. un 16. Janvari 1882. Vela Wanaga
eedraustschana fari familijas flaitli un ve-
zums ja-udsod un

pases

ja-nsam. — Kursh scho fludinajumu wehra
neslis un minetä deena nellauhuis pawehli if-
pildi, tam netilis nelabä vihse pase pefuh-
tia, bet gabbats, la nellauhuis top peedriga
pagasta issuhiit.

Turaidas pils pagasta valde, 10. Dec. 1881.

Pagasta vez.: M. Leepin.

Ste.: J. Peterson.

Barnikawas

yagasta valdiba dara zaur scho finamu wifem
akrepis fava pagasta vishvadameem pagasta lau-
dim, ta ta pati 18. un 19. Janvari 1882.
g. pases isdos, prei nobochamu atlidoftschamu,
Riga Lusiga weesniz. Nas to ne-eewehros,
ar to daribz pebi lituma.

Pag.-vez.: M. Peterson.

Druweena (pr. Wenden) teek melleis labz

afu-razejs.

Kirbischi Schidu Kantor meschä dabu
lehti pirkli eglu balkus, malnu, leetas-lokus
un seftas kahrtis un meetus un turpat
laba velas.

strahdneefem

pee mallas sabgeschanas un weschanas libbs
juhmalai.

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

